

זהר הקדוש

עם ביאור
הכתר והכבוד

חג הסוכות + ביאת האושפיזין לסוכה

במאמר זה יבאר ששבעת הרועים באים לסוכה. ויבאר איך צריך להתנהג עמם, ושצריך ליתן קודם לעניים שהוא חלק האושפיזין.

תא חזי - בא וראה, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ יְתִיב בְּמִדְרָא דָא - בשעה שאדם

יושב בדירה זו שהיא הסוכה, הנקראת צֵלָא דְּמַהֲמִנְתָּא - צל האמונה, שְׂכִינְתָא פְּרָסָא גְּדַפְהָא עֲלֵיהּ מְלַעֲלָא - השכינה פורסת כנפיה עליו מלמעלה, וְאַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צְדִיקָיָא אַחֲרָיוֹן שׁוּיִין מְדוּרְיָהוֹן עִמָּיה - אברהם ואביו ועוד חמשה צדיקים אחרים שמים את דירתם עמו בסוכה.

אברהם והצדיקים האחרים הבאים לשרות בסוכה הם מרכבה לשבע המידות מחסד עד מלכות, וביאת הצדיקים לסוכה היינו שהשבע מידות באים לשרות בסוכה, ובה מפרש רבי אבא את הכתובים.

אמר רבי אבא לבאר ולהרחיב את דברי רבי אלעזר, אַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צְדִיקָיָא וְדוּד מְלָכָא, שׁוּיִין מְדוּרְיָהוֹן עִמָּיה - שמים מדורם עמו. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב - זהו מה שנאמר (ויקרא כג מב) 'בִּפְסַת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים'. ומדייק 'שְׁבַעַת יָמִים' פְּתִיב, דמשמע שהשבעת ימים ישבו בסוכות, וְלֹא כְּתִיב 'בְּשַׁבְּעַת יָמִים', שיהא משמע שבשבעת ימים אלו צריך לישב בסוכות. והכונה כי המידות נקראות 'ימים', הכתוב מצוה לשבע המידות אשר שבעת הצדיקים הם מרכבה להן לישב בסוכות של בני ישראל.

ומוסיף עוד כְּגִוּוֹנָא דָא - כעין זה הוא הכונה במה דְּכַתִּיב (שמות לא יז) 'כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ' וגו', ופירשו בזוהר (יתרו פט) כי גם בזה הכונה שהקב"ה ברא את ששת הספירות שמחסד עד יסוד, ומדייק כן ממה שנאמר 'כי ששת ימים עשה ה' ולא נאמר כי 'בששת' ימים, כדי ללמד שהכוונה היא שעשה וברא את הששה ימים עצמם.

וכיון שסוכות הוא זמן שמחתנו, לכן פְּעִי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵי בְּכַל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּאַנְפִין נְהִירִין - צריך האדם לשמוח בכל יום ויום מימי החג בפנים מאירות, באושפיזין אליו דְּשִׂרְיִין עִמָּיה - באורחים אלו הבאים לשרות עמו.

רבי אבא מבאר כי בפסוק יש שני חיובים לאושפיזין ולכל העולם.

ואמר רבי אבא לחזק את הראיה שכונת הפסוק על האושפיזין שישבו בסוכה, כי הנה בתחילה כְּתִיב 'בִּפְסַת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, וּלְבַתֵּר - ואחר כך בהמשך הפסוק נאמר שוב 'כֹּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֹּכֹת', וצריך ביאור מדוע כפל הפסוק את הציווי של ישיבת סוכה, ועוד קשה מדוע נאמר בְּקִדְמִיתָא - בתחילה 'תִּשְׁבוּ' בלשון נוכח, וּלְבַתֵּר - ואחר כך נאמר 'יֵשְׁבוּ' בלשון נסתר. אֵלָּא הכוונה היא, דְּקִדְמָא - הציווי הראשון שנאמר בלשון נוכח 'בסוכות תשבו', נאמר לְאוֹשְׁפִיזִי, כי הם קרובים יותר לאור הסוכה שהוא בחינת בינה, ולכן מצוה אותם בלשון נוכח ואומר להם אתם הנקראים 'שבעת ימים' 'תשבו' עם בני ישראל 'בסוכות'. תְּנַיִנָא - הציווי השני שנאמר בלשון נסתר 'ישבו בסוכות', נאמר לְבְנֵי עֲלָמָא - לשאר בני העולם הרחוקים ביותר מבחינת בינה, ולכן בא הציווי בלשון נסתר.

התבאר כי הפסוק 'בסוכות תשבו' עולה על האושפיזין, ועתה מבאר איך ממשיכים את האושפיזין לסוכה. כי הנה נתבאר כי האושפיזין הם שבע המידות העליונות, ושבע מידות קשורים בבניה, וענינם להמשיך שפע למידת המלכות, לכן כדי שיבואו האושפיזין יש להמשיכם מן הבינה, וכן יש להמשיך את מידת המלכות לסוכה כי רק אז יבואו האושפיזין לסוכה.

התבאר כי קְדָמָא - הציווי הראשון שנאמר 'בִּפְסַת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים', הוּא לְאוֹשְׁפִיזִי. ואופן המשכתם הוּא פִּי הָא - כמו שהיה מנהגו דְּרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, דְּכַד הוּא עָיִל לְסוּכָה הוּא חֲדִי - כשהיה נכנס לסוכה היה שמת, וְקָאִים עַל פְּתַח דְּסוּכָה מְלָגָא - ועמד בפתח

הסוכה מבפנים, ואז התחיל להתכונן לביאת האושפיזין וְאָמַר רַב הַמְּנוּנָא זָמַן לְאוֹשְׁפִיזִין - נזמין את האושפיזין לסוכה. ותחילה היה משרה את מידת המלכות כיון שרק אם תהיה שם מידת המלכות יבואו האושפיזין, ולשם כך היה תחילה מְסַדֵּר פְּתוּרָא - שולחנו שהוא רומז למידת המלכות כדי שתוכל מידת המלכות לשרות

בסוכה, ואחר כך היה קורא וממשיך את מידת המלכות - וְקָאִים עַל רְגֵלוֹהִי וּמְבַרְךְ - ועומד על רגליו ומברך ברכת לישב בסוכה, כי על ידי הברכה על הסוכה נעשית הסוכה מרכבה למידת המלכות הנקראת 'סכת' ובאה לשרות בסוכה. לאחר שרתה מידת המלכות בסוכה, התחיל להזמין את האושפיזין לסוכה וְהִיא אוֹמַר 'בִּפְסַת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים' שהתבאר שהוא ציווי לאושפיזין כדי להמשיכם על ידי ציווי זה, וכדי להמשיכם מאחיותם בבניה אמר תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִין עֲלָאִין תִּיבּוּ - שְׁבוּ בַסֹּכָה אֹרְחִים מְקוֹשְׁרִים בְּמִידַת הַבִּינָה העליונה שבו. ולאחר שבאו בסוכה קישר וייחד רב המנונא את האושפיזין עם השכינה שהיא מידת המלכות, ולכן אמר תִּיבּוּ אוֹשְׁפִיזִי מְהִימְנוּתָא תִּיבּוּ - שבו בסוכה אורחים הקשורים בשכינה הנקראת אמונה שבו.

אָרִים יְדוּי - הרים ידיו כדי לקשר את העשר ספירות הרמוזים בעשר אצבעותיו וְחֲדִי - ושמוח כדי להמשיך להם שמחה ממקורה במידת הבינה, וְאָמַר זְכָאָה חוּלְקָנָא - אשרי חלקנו התלמידי חכמים, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן - אשרי חלקם דְּיִשְׂרָאֵל שבזכות אבותיהם הבאים לסוכה יש להם חלק בהקב"ה ובמצותיו, כמו דְּכַתִּיב (דברים לב ט) 'כִּי חֵלֶק יְהוָה' עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ' וגו', כי על ידי יעקב יש לישראל חלק בהקב"ה. ואחר שבאו האושפיזין לשבת הָהּ יְתִיב - היה גם רב המנונא יושב בסוכה.

עתה מבאר את המשך הפסוק המדבר על בני ישראל: תְּנַיִנָא - הציווי השני בפסוק 'כֹּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֹּכֹת', הוּא לְבְנֵי עֲלָמָא - בני העולם, וזה פירושו הכתוב 'כֹּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַסֹּכֹת', למי שיש לו חלק בבני ישראל צריך לישב בסוכה. (הק' ד). ומפרש מי הוא זה שיש לו חלק בבני ישראל - דְּמָאן דְּאִית לֵיהּ חוּלְקָא בְּעָמָא - שמי שיש לו חלק בעם הקדוש דהיינו שיש לו חלק בהקב"ה כמו שכתוב 'כִּי חֵלֶק ה' עֲמוֹ', וְהוּא זה שיש לו חלק בְּאַרְעָא קְדִישָׁא - בארץ הקדושה שהוא ארץ ישראל, כי מי שאינו מזרע ישראל אין לו חלק בארץ הקדושה, הוּא יְתִיב בְּצֵלָא

עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ' וגו', כי על ידי יעקב יש לישראל חלק בהקב"ה. ואחר שבאו האושפיזין לשבת הָהּ יְתִיב - היה גם רב המנונא יושב בסוכה.

עתה מבאר את המשך הפסוק המדבר על בני ישראל: תְּנַיִנָא - הציווי השני בפסוק 'כֹּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֹּכֹת', הוּא לְבְנֵי עֲלָמָא - בני העולם, וזה פירושו הכתוב 'כֹּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַסֹּכֹת', למי שיש לו חלק בבני ישראל צריך לישב בסוכה. (הק' ד). ומפרש מי הוא זה שיש לו חלק בבני ישראל - דְּמָאן דְּאִית לֵיהּ חוּלְקָא בְּעָמָא - שמי שיש לו חלק בעם הקדוש דהיינו שיש לו חלק בהקב"ה כמו שכתוב 'כִּי חֵלֶק ה' עֲמוֹ', וְהוּא זה שיש לו חלק בְּאַרְעָא קְדִישָׁא - בארץ הקדושה שהוא ארץ ישראל, כי מי שאינו מזרע ישראל אין לו חלק בארץ הקדושה, הוּא יְתִיב בְּצֵלָא

דְּמֵימְנוּתָא - יושב בצל האמונה שהיא אור הסוכה, כדי לקבל את פני האושפיזין. וזכה נשמתו לְמַחְדֵי - לשמוח מאור מידת הבינה המאיר בסוכה בְּהַאי עֲלֵמָא - בעולם הזה במצות סוכה שמקיים, וּבְעֲלֵמָא דְאֲתֵי - ובעולם הבא כאשר מסתלקת הנשמה לעולם הבא שהוא עולם הבינה.

כיון שמזמין את האושפיזין צריך לתת להם חלקם בסעודה, ומה שנתן לעניים הוא חלקם.

וּבְעֵי לְמַחְדֵי לְמַסְכְּנֵי - וצריך לשמוח את העניים בסעודות החג, מֵאֵי טַעְמָא - מה הטעם שצריך לשמוח, ומשיב בְּגִין דְּחֻלְקָא דְאִינוּן אוֹשְׁפִיזִין דְּזַמְיָן דְּמַסְכְּנֵי הוּא, - מפני שהחלק של אותם האורחים שהזמין הוא של העניים הוא. כי הנה נתבאר לעיל כי האושפיזין שהם שבע המידות ממשכים את השפע מן הבינה למידת המלכות שהיא השכינה, וכיון שהשפע עובר דרכם מקבלים אף הם מן ההשפעה ההוא. והעניים תלויים במידת המלכות שהיא בחינת עניה, לכן צריך לשמוח את העניים כיון שרק על ידי זה מקבלים האושפיזין את השפעתם.

ומפליג בגנותו ועונשו של מי שאינו נותן לעניים, שמסלק את האושפיזין מסוכתו וגורם לפירוד למעלה:

וְהוּא דִּיתִיב בְּצֵלָא דְאֵימְנוּתָא וְזַמְיָן אוֹשְׁפִיזִין אֵלִין עֲלֵאִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהֵימְנוּתָא - והזמין את האורחים העליונים מן הבינה שהם אורחי האמונה כי הם משפיעים למלכות, וְלֵא יְהִיב לֹון חֻלְקֵיהוֹן - ואת חלקם, שהוא חלק העניים, גְּלַהוּ קִימֵי מְנִיָּה - כל האושפיזין עומדים ממנו, וְאִמְרֵי - ואומרים את הפסוק 'אֵל תִּלְחַם אֵת לַחֶם רַע עֵין וְאֵל תִּתְּאֵיו לְמִטְעַמְתֵּיו' וְגו' (משלי כג ו), ולכן מסתלקים, כי אינם רוצים להיות בסעודה זו של קמצן רע עין שלא נתן לעניים מסעודתו, ואינם מתארים ליהנות ממטעמיו שהכין.

וכיון שלא נתן לעניים, אֲשַׁתְּכַח דְּהוּא פְּתוּרָא דְתִקְוִין דִּילֵיהּ הוּא - נמצא שכל סעודתו שהכין היא רק שלו וְלֵא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, עֲלֵיהּ כְּתִיב - עליו אומר הקב"ה את העונש (מלאכי ב ג) 'וְזִרְתִּי פָּרֶשׁ - הפרש שנעשה מאכילתכם בחגים, ולכן נאמר 'פָּרֶשׁ חֲגִיכֶם' וְלֵא חֲגִי, כיון שאין להקב"ה כלום בסעודה זו שלא נתן ממנו לעניים. וְיֵי לֵיהּ לְהוּא בַר נֶשׁ - אוי לו לאדם זה שמחתימין עליו גזירות קשות, בְּשַׁעֲתָא דְאֵלִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהֵימְנוּתָא קִימֵי מְפִתּוּרֵיהּ - בשעה שאלו אורחי השכינה עומדים ומסתלקים משולחננו.

לא די שהאושפיזין מסתלקים ממנו, אלא עוד מקללים אותו כל אחד כפי מידתו.

וְאִמְרֵי רַבִּי אַבָּא, אַבְרָהָם אַבִּינוּ, כָּל יוֹמֵי הוּא קָאִים בְּפִרְשַׁת אוֹרְחֵין

דְּמֵימְנוּתָא לְקַבְּלָא אוֹשְׁפִיזִין, לְמַחְדֵי בְּהַאי עֲלֵמָא וּבְעֲלֵמָא דְאֲתֵי.

וּבְעֵי לְמַחְדֵי לְמַסְכְּנֵי, מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּחֻלְקָא דְאִינוּן אוֹשְׁפִיזִין דְּזַמְיָן דְּמַסְכְּנֵי הוּא.

וְתַחֲוּא דִּיתִיב בְּצֵלָא דְאֵימְנוּתָא, וְזַמְיָן אוֹשְׁפִיזִין אֵלִין עֲלֵאִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהֵימְנוּתָא, וְלֵא יְהִיב לֹון חֻלְקֵיהוֹן, גְּלַהוּ קִימֵי מְנִיָּה, וְאִמְרֵי 'אֵל תִּלְחַם אֵת לַחֶם רַע עֵין וְגו' (משלי כג ו).

אֲשַׁתְּכַח דְּהוּא פְּתוּרָא דְתִקְוִין דִּילֵיהּ הוּא וְלֵא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, עֲלֵיהּ כְּתִיב (מלאכי ב ג) 'וְזִרְתִּי פָּרֶשׁ עַל פְּנִיכֶם וְגו' פָּרֶשׁ חֲגִיכֶם' וְלֵא חֲגִי, וְיֵי לֵיהּ לְתַחֲוּא בַר נֶשׁ, בְּשַׁעֲתָא דְאֵלִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהֵימְנוּתָא קִימֵי מְפִתּוּרֵיהּ.

וְאִמְרֵי רַבִּי אַבָּא, אַבְרָהָם, כָּל יוֹמֵי הוּא קָאִים בְּפִרְשַׁת אוֹרְחֵין, לְזַמְנָא אוֹשְׁפִיזִין וְלִתְקַנָּא לֹון פְּתוּרֵי. הַשְׁתָּא, דְּמוֹמְנִין לֵיהּ וְלִכְלַהוּ צְדִיקָיָא וְלְדוּד מִלְכָּא, וְלֵא יְהִיב לֹון חֻלְקֵיהוֹן, אַבְרָהָם קָאִים מְפִתּוּרָא, וְקָרִי 'סוּרוּ נָא מֵעַל אֲהֲלֵי הָאֲנָשִׁים הָרָשָׁעִים הָאֵלֶּה' (במדבר טז כו), וְכָלֵהוּ סִלְקִין אַבְתְּרֵיהּ - וכל הצדיקים יוצאים אחריו מהסוכה.

יְצַחֵק אַבִּינוּ אָמַר עֲלֵיו 'וּבְטָן רְשָׁעִים תַּחְסֹר' (משלי יג כה) - שיחסר מרוחניות וקדושה, מחמת שאכל למלאות בטנו ולא נתן לעניים. יְעַקֵּב אַבִּינוּ אָמַר עֲלֵיו 'פִּתְרָךְ - שלך ולא של הקב"ה אֲכַלְתָּ - כי לא נתת ממנו לעניים, לְכֵן תִּקְיָאָה' (שם כג ח) כיון שהוא חשוב כפרש. וְשִׁאֵר כָּל צְדִיקָיָא - משה אהרן יוסף אֲמַרֵי 'כִּי כָּל שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיא צוּאָה בְּלֵי מְקוּם' (ישעיה כח ח).

דוּד מִלְכָּא אָמַר וְהוּא אֲשֵׁלִים אֵת דִּינֵיו וְעוֹנְשׁוֹ, ואומר את מה דְּכַתִּיב בענין העונש שקיבל נבל הכרמלי אחריו שטייב לשלוח לדוד המלך מסעודתו (שמואל א כה לח), 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים שהם עשרת ימי תשובה (ר"ה יח) וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי - מה כוונתו של דוד באמירת פסוק זה, שהרי אינו קללה אלא סיפור דברים. ומתרץ כי דוד בא באמירת פסוק זה ללמד מה צריך להיות עונשו של זה שלא נתן מסעודתו לעניים - בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל כִּי דוּד בִּיקֶשׁ מִנְּבֶל שִׁישְׁלַח לוֹ מִסְעוּדָתוֹ, וּבִבְקֶשָׁה זוֹ אֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא - נעשה דוד לאורח לנבל, וְכִיוֹן שֶׁנֶּבֶל לֹא בָעָא - לא רצה לשלוח לו, ולכן מת נבל. וְדָא זַמְיָן לֵיהּ - ואדם זה הזמין את דוד המלך לביתו, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא - ולא נתן לו את חלקו, ובכך זלזל בו וביישו יותר ממה שעשה נבל, וְלִכֵּן אֹמַר דוּד פְּסוּקָא זוֹ, כִּי בְּאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא - באותם עשרה ימים שבהם דן דוד המלך את העולם, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּדוּד מִלְכָּא אָמַר וְאֲשֵׁלִים דִּינֵיו, דְּכַתִּיב (שמואל א' כה לח) 'וְיֵהִי כַעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגְוֶף יְהוָה אֵת נָבֶל וַיָּמָת'. מֵאֵי קָא מִיָּרִי, בְּגִין דְּדוּד שָׁאֵל לְנָבֶל, וְאֲתַעֲבִיד לֵיהּ אוֹשְׁפִיזָא, וְלֵא בָעָא, וְדָא זַמְיָן לֵיהּ, וְלֵא יְהִיב לֵיהּ חֻלְקָא, וּבְאִינוּן עֲשָׂרָה יוֹמֵין דְּדוּד מִלְכָּא דְאִין עֲלֵמָא, אֲתָדוּן עֲלֵיהּ הוּא בַר נֶשׁ דְּאֲשֵׁלִים לֵיהּ בִּישׁ יְתִיר מְנַבֵּל.

דְּמֵימְנוּתָא - יושב בצל האמונה שהיא אור הסוכה, כדי לקבל את פני האושפיזין. וזכה נשמתו לְמַחְדֵי - לשמוח מאור מידת הבינה המאיר בסוכה בְּהַאי עֲלֵמָא - בעולם הזה במצות סוכה שמקיים, וּבְעֲלֵמָא דְאֲתֵי - ובעולם הבא כאשר מסתלקת הנשמה לעולם הבא שהוא עולם הבינה.

כיון שמזמין את האושפיזין צריך לתת להם חלקם בסעודה, ומה שנתן לעניים הוא חלקם.

וּבְעֵי לְמַחְדֵי לְמַסְכְּנֵי - וצריך לשמוח את העניים בסעודות החג, מֵאֵי טַעְמָא - מה הטעם שצריך לשמוח, ומשיב בְּגִין דְּחֻלְקָא דְאִינוּן אוֹשְׁפִיזִין דְּזַמְיָן דְּמַסְכְּנֵי הוּא, - מפני שהחלק של אותם האורחים שהזמין הוא של העניים הוא. כי הנה נתבאר לעיל כי האושפיזין שהם שבע המידות ממשכים את השפע מן הבינה למידת המלכות שהיא השכינה, וכיון שהשפע עובר דרכם מקבלים אף הם מן ההשפעה ההוא. והעניים תלויים במידת המלכות שהיא בחינת עניה, לכן צריך לשמוח את העניים כיון שרק על ידי זה מקבלים האושפיזין את השפעתם.

ומפליג בגנותו ועונשו של מי שאינו נותן לעניים, שמסלק את האושפיזין מסוכתו וגורם לפירוד למעלה:

וְהוּא דִּיתִיב בְּצֵלָא דְאֵימְנוּתָא וְזַמְיָן אוֹשְׁפִיזִין אֵלִין עֲלֵאִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהֵימְנוּתָא - והזמין את האורחים העליונים מן הבינה שהם אורחי האמונה כי הם משפיעים למלכות, וְלֵא יְהִיב לֹון חֻלְקֵיהוֹן - ואת חלקם, שהוא חלק העניים, גְּלַהוּ קִימֵי מְנִיָּה - כל האושפיזין עומדים ממנו, וְאִמְרֵי - ואומרים את הפסוק 'אֵל תִּלְחַם אֵת לַחֶם רַע עֵין וְאֵל תִּתְּאֵיו לְמִטְעַמְתֵּיו' וְגו' (משלי כג ו), ולכן מסתלקים, כי אינם רוצים להיות בסעודה זו של קמצן רע עין שלא נתן לעניים מסעודתו, ואינם מתארים ליהנות ממטעמיו שהכין.

וכיון שלא נתן לעניים, אֲשַׁתְּכַח דְּהוּא פְּתוּרָא דְתִקְוִין דִּילֵיהּ הוּא - נמצא שכל סעודתו שהכין היא רק שלו וְלֵא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּהּ הוּא, עֲלֵיהּ כְּתִיב - עליו אומר הקב"ה את העונש (מלאכי ב ג) 'וְזִרְתִּי פָּרֶשׁ - הפרש שנעשה מאכילתכם בחגים, ולכן נאמר 'פָּרֶשׁ חֲגִיכֶם' וְלֵא חֲגִי, כיון שאין להקב"ה כלום בסעודה זו שלא נתן ממנו לעניים. וְיֵי לֵיהּ לְהוּא בַר נֶשׁ - אוי לו לאדם זה שמחתימין עליו גזירות קשות, בְּשַׁעֲתָא דְאֵלִין אוֹשְׁפִיזֵי מְהֵימְנוּתָא קִימֵי מְפִתּוּרֵיהּ - בשעה שאלו אורחי השכינה עומדים ומסתלקים משולחננו.

לא די שהאושפיזין מסתלקים ממנו, אלא עוד מקללים אותו כל אחד כפי מידתו.

וְאִמְרֵי רַבִּי אַבָּא, אַבְרָהָם אַבִּינוּ, כָּל יוֹמֵי הוּא קָאִים בְּפִרְשַׁת אוֹרְחֵין

Advertisement for 'נפשי צמאה לדעת כל רז סודך' (My soul thirsts for the knowledge of all the secrets of your Torah). It features a dove, a stack of books, and a circular logo with Hebrew text. The text includes 'זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הנתר והכבוד" >' and 'מרכז הזמנות: 1800-22-55-66'. It also provides contact information: 'ארה"ב: 437-0054 (718) | 0176-8806-44-20' and 'לדחיני בחינות הספרים המוכרות'.